

Dom Springaren #3 2021–2022

Tackar för förtroendet att döma denna årsturnering. Det har tagit tid för mig att komma till skott, men allt var inspirerande och utvecklande.

Mirko Degenkolbe (Tyskland), Steven B Dowd (USA), Zoltán Labai (Slovakien), Ingemar Lind (Sverige), Leonid Lyubashevsky (Israel), Leonid Makaronez (Israel), Milun Mitrović (Serbien), Petrašin Petrašinović (Serbien), Kostas Prentos (Grekland), Slobodan Šaletić (Serbien) och Rolf Uppström (Sverige) har komponerat tredragare och skickat till Springaren under ifrågavarande år. Sammanlagt finner vi 20 kompositioner i originalavdelningarna och S&H, 14 under det första året och 7 i det andra.

Hoppas både de som komponerat och vår läsekrets finner nöje i att återuppliva bekantskapen med här följande utmärkta tredragare. Ett flertal av problemen var av liknande och ganska jämn kvalitet, så jag har verkligen försökt att rangordna och motivera. De högre placerade problemen företer något förmer.

Jag har haft god nytta av min numera hjälpreda, Claude 3.5 Sonnet (AI), som letat material och organiserat det, så jag haft lättare att få god överblick. Han är ursnabb med att lära sig nytt! Det skulle inte förvåna om han i någon, inte alltför avlägsen framtid, kan agera domare, eller i alla fall auktoriserad medhjälpare.

Redaktionens anm.:

I en tidigare version av texten nämndes också Michael Keller (Tyskland) som deltagare. Tyvärr hade vi dock inte glädjen att se denne stormästare i våra spalter under perioden. Förklaringen visade sig vara att Claude sammanställt deltagarlistan och hittat Keller-paradoxen omnämnd vid ett problem. Claude tog raskt reda på att den är döpt efter just Michael Keller, och infogade honom därför i listan. Det var smart gjort, men blev ändå fel. Det finns en lärdom i detta... (angående Claude, se artikel på annan plats i detta nummer)

Två sB kan med fördel plockas bort i **Rolf Uppströms minimal 1755**. Föreslår (Kh7 bg6 / Kh5 Tg2 Lh4 Sc2 be6 bf5 bf7 bg3 bg4 bg5)

Rolf Uppströms miniatyr minimal 1766 1.Tg3! kan ses som en parafras till Palkoska 1936, med samma material – se slutet av domen.

Givet i Tallinn i oktober 2024 / **Indrek Aunver**

1 Pris 14858 – Steven B Dowd & Mirko Degenkolbe

Författarna ser det som att den vita Springaren, som i inledningsdraget går till ett avsides fält, öppnar en dörr när den öppnar f-linjen, för att åter stänga nämnda dörr, i sin switchback. Vi har ett utmärkt exempel på Klasinc-temat för vit, ett relativt modernt tema. Vit släpper med Springaren kontrollen av fältet e5. Svart ser denna nya möjlighet och spelar dit, bara för att råka ut för ett damoffer och sedan matt, när Springaren återtar kontrollen av e5. Den varianten är också anledningen till att Springaren måste hålla sig på Kungsflygeln, då den måste finnas till hands efter Damoffret på f6. Det blir Modellmatt. Damen till f6 är ett aktivt offer, men inte ett aktivt offer vilket som helst. Det spelas efter att svart Kung just tagit kontroll av det fältet. Rikt spel i både försök och lösning.

1.Da1? hotar 2.Dxa3# men 1. - Lc1!

1. - b5 2.Dxa3+ b4 3.Dxb4#

1. - Lb2 2.Dxb2

1. - Lb4 2.Dxa4

1. - Lc5 2.Sb5+ axb5/Kc6/Ke6 3.Df6Tc7/De5#

1.Sd2? (hotar både 2.Se4+ med 3.Df6# och 2.Df8+) men Ke5!

1.Sg1? (hotar 2.Df8+ Ke5 3.Sf3#) men Ke5!

1.Sh2! hotar 2.Df8+ Ke5 3.Shf3# (switchback!), 2. - Se7 3.Dxe7#

1. - Kc5 2.Tc7+ Kb4 3.De1#, 2. - Kxd4 3.Df6#, 2. - Kd6 3.Df4#

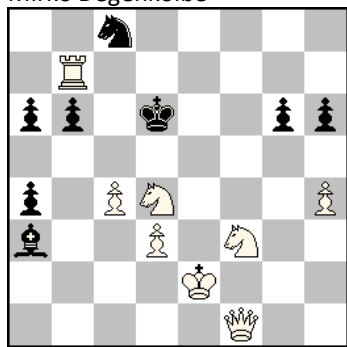
1. - Ke5 2.Df6+ Kxf6 3.Sg4#

1. - Se7 2.Df6+ Kc5 3.Dxb6#

1 Pr 14858

Steven B Dowd &

Mirko Degenkolbe

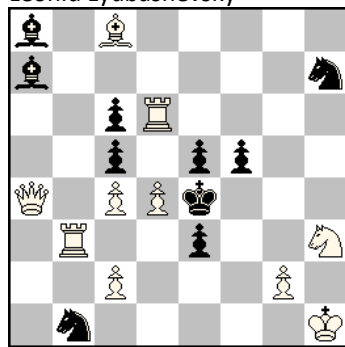

#3

2 Pr 14859

Leonid Makaronez &

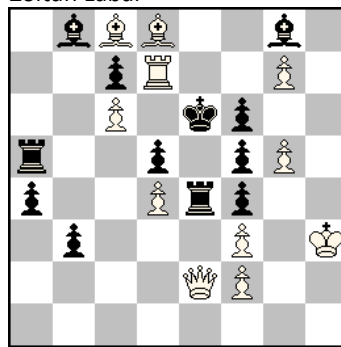
Leonid Lyubashevsky

#3

3 Pr 14791

Zoltán Labai

#3

2 Pris 14859 – Leonid Makaronez & Leonid Lyubashevsky

Aktivt offer i hotet som ekar i lösningen. Självblockader med *exd4* och *cxd4*, som båda medför att *Te6#* blir möjlig, antingen direkt, eller med ett drags fördröjning. Flera stilla drag som en skicklig lösaren kan uppskatta.

1.Da5 (2.Txe3+! Kxe3 3.De1#)

1. - *cxd4* 2.Dxe5+! Kxe5 3.Te6#

1. - *Sd2* 2.Dc3! (3.Dxe3, Dd3#) *Sxb3* 3.Dd3#, 2. - *exd4* 3.Te6#

1. - *e2* 2.Tf3! (3.Lxf5, Sf2#) *e1D+* 3.Dxe1#, 2. - *exd4* 3.Te6#, 2. - *f4* 3.Sf2#

1. - *f4* 2.Dc7! (3.Dxh7#) *exd4* 3.De7#, 2. - *Sh~* 3.Sg5#

3 Pris 14791 – Zoltán Labai

Stilla strategiskt spel gör problemet svårlöst, men allt faller på plats. Vi ser tre olika avdragsmattor av *Td7*, beroende på vilket av fälten *e7/d6* en vit Löpare garderar. Även två olika förvandlingar, då när den svarta Löparen från *g8* blir slagen.

1.Txc7+/Te7++? men 1. - *Kd6*!

1.fxe4? hotar 2.exd5#

1. - *dxe4* 2.Dh5 *Lf7* 3.Dxf7# eller 2.Dc4+ *Td5* 3.Dxd5# men 1. - *fxe4*!

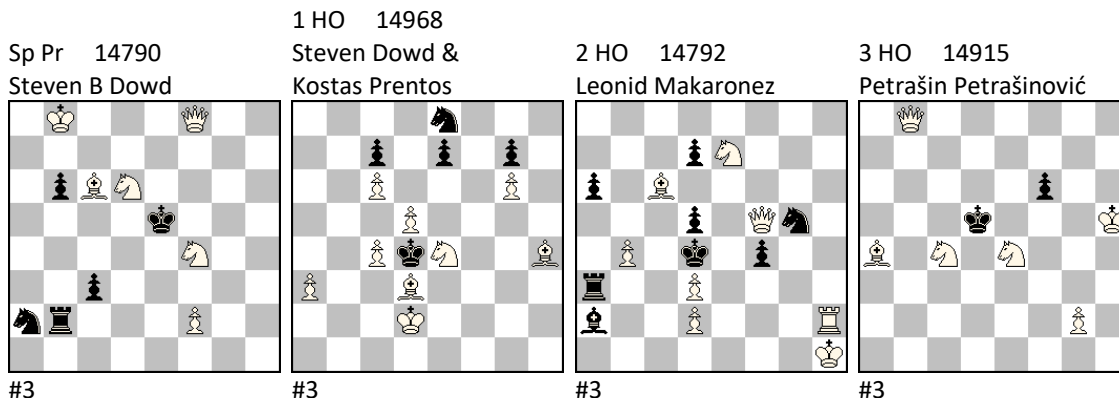
1.g6 hotar 2.Le7 som hotar 3.Txc7#

1. - *Ta8* 2.Db5 hotar 3.Txd5/Dxd5#, 2. - *Ta5, Te5, Txd4* 3.Txd5#, 2. - *La7* 3.Dxd5#

1. - *La7* 2.Lxc7 hotar 3.Tf7#

1. - *Lf7* 2.gxf7 hotar 3.f8=S#

1. - *Lh7* 2.gxh7 hotar 3.g8=D/L#

Sp Pris 14790 – Steven B Dowd

Alla andra drag med Löparen, utmed diagonalen a8-h1, hotar på samma sätt som lösningsdraget, men tillbakavisas samtliga av 1. – Txf2! Damdrag, som exempelvis 1.Df7?, faller på att någon av Springarna slås, i det här fallet 1. – Kxd6! Bland många andra försök har vi även 1.Kc7? Txf2! och 1.Sd5? Kd4!

Specialpriset föranleds av att författaren har sin inspiration i ett schema från ett av Hilding Fröbergs problem i TfS 1944, som också finns i YACPDB. Kompositionen har mycket gemensamt med Fröbergs, men måste anses vara ett alster i egen kraft.

1.Le4 (hotar 2.Dg7+ som tillåter slag av båda Springarna 2. – Kxf4 3.Dg3# 2. – Kxd6 3.Dc7#)
 1. – Txf2 2.Sg6+ Kd4 3.Dxf2#, 2. – Ke6 3.De7#
 1. – Kd4 2.Df6+ Kc5 3.Sd3#

HF:

1.Lb2 axb2,hot 2.Db7+ Kxc4 3.Db3#, 2. – Kxe6 3.Df7#
 1. – Ke4 2.Dc6+ Kd3 3.Sf4#, 2. – Kf5 3.Se3#
 Men **bilösligt** 1.Sg5 hot 2.Se3+,Sb6+,Sa5

Dowds version/korrektur förlorar de två modellmatterna i hotet efter 1. – axb2, som säkert låg Hilding varmt om hjärtat. Bilösningen kan enkelt korrigeras med +sBh6. (KW)

1 Hedersomn. 14968 – Steven B Dowd & Kostas Prentos

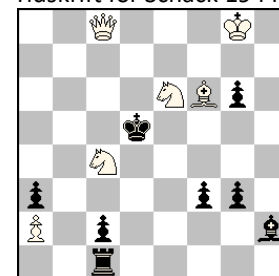
Här har vi en flykttältgivande inledning som samtidigt minskar rörligheten hos vits egen svartlöpare. Svart Kung blir matt på fem olika fält och vi får se tre Modellmatter. Sätten som svarts Bönder och Springare självblockerar är något författarna vill att vi lägger märke till.

1.Lf2+? men 1. – Ke5!
1.Sg5 hotar 2.Sf7 hotar 3.Lf2#
 1. – Ke5 2.Lg3+ Kd4 3.Se6#, 2. – Kf6 3.Sh7#
 1. – Kc5 2.Lf2+ Kd6 3.Sf7#
 1. – Sd6 2.Sf3+ Kc5 3.Lf2#
 1. – Sf6 2.Se6+ Ke5 3.Lg3#

2 Hedersomn. 14792 – Leonid Makaronez

En speciellt fin klassisk Grimshaw då den uppkommer efter ett helt oväntat inledande dragtvång. Vit utnyttjar den först i tredje draget. Täcker sT sL blir det matt från c4, och

Till 14790
 Hilding Fröberg
 Tidskrift för Schack 1944

#3 (inkorrekt)

om sL täcker sT har vi matt från c3. Också trevligt att vT och vL får bli aktiva i var sin bivariant. Rikt spel!

1. – Sh3, Sh7, Sf7 2. T(x)h3 ~ 3. Dxf4# (2. – Sg5 3. Df6#)
 1. – d6 2. Lb5 (3. Sc6, Df6#) axb5 3. Sc6#

1. Lxd5 zz

1. – Tb3 2. Dxf4+ Kxd3 3. Dc4#
 1. – Lb3 2. Df6+ Kxd3 3. Dc3#
 1. – f3 2. Th4+ Se4 3. Dxe4#
 1. – a5 2. Lxa2! ~ 3. Dd5#
 1. – Lb1, Lc4 2. Dxf4+ etc.
 1. – Ta4, Ta5, Tc3 2. Df6+ etc.

3 Hedersomn. 14915 – Petrašin Petrašinović

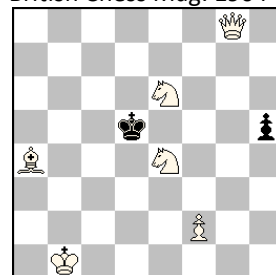
Problemet kan jämföras med Konrad Erlingers nedanstående. Det är inte en föregångare, men det finns en liknande strävan. Jag pekar på den för att vi riktigt ska förstå att uppskatta den större harmonien hos Petrašinović och faktum att hans komposition har varianter sådana att båda Springarna blir slagna. För övrigt har båda kompositionerna sköna inledande drag.

1. Lb3? (2. Dd6+ Kxe4 3. Lc2#)
 1. – Kc6 2. Sxf6 Kc5 3. Db6# men 1. – Ke6!
 1. Sed2, Scd2? (2. Dd6#) Kd4!
 1. Db6? (2. Sed2 3. Dd6#) Kxe4 2. Dd6 (3. Lc2#) men 1. – Kxc4!
1. Dg3 hotar 2. Dd3+ Ke6 3. Dd7#
 1. – Kxc4 2. Lc6 hotar 3. Dc3#
 1. – Kxe4 2. Dd6 hotar 3. Lc2#
 1. – Ke6 2. Dg8+ Kf5 3. Dg4#, 2. – Ke7 3. De8#
 1. – Kd4 2. Lc6 hotar 3. Dc3#

KE:

- 1. Dh7 (2. Df5+ Kc4 3. Db5#)**
 1. – Kc4 2. Db7 (3. Db3, Db5#) Kd3 3. Lb5#
 1. – Ke5 2. Lb3 h5 3. f4#
 1. – Kxe6 2. Dxh5 Ke7 3. De8#

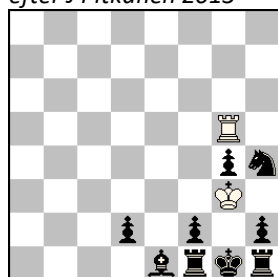
Till 14915
 Konrad Erlinger
 British Chess Mag. 1904

#3

Sp HO 15030

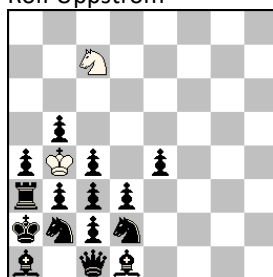
Ingemar Lind
 efter J Pitkänen 2013

#3

1 Omn 14733

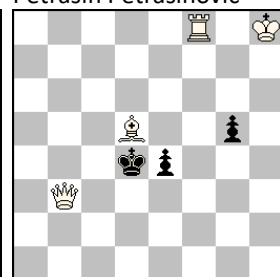
Rolf Uppström

#3

2 Omn 14795

Petrašin Petrašinović

#3

Sp Hedersomn. 15030 – Ingemar Lind efter Jorma Pitkänen 2013

En komposition värd att uppmärksamma. Ingemar Lind har betydligt ekonomiserat det

ursprungliga problemet och lyckas också med att ge denna minimal en flyktgivande inledning!

1.Kxg4 hotar 2.Kxh4#

1. - Kg2 2.Kf4+ Kh3 3.Tg3#

1. - d1D/L+ 2.Kxh4+ Dg4+ 3.Txg4#

1. - Sg2 2.Kh3 hotar 3.Txg2#

1 Omn. 14733 – Rolf Uppström

Att sK har flyktfält i ett minimalproblem där vit har en Springare, det är ovanligt. Svart tvingas blockera det fältet. När Svart sedan blir angripen på nytt måste sS återvända, för att sK åter ska ha tillgång till flyktfältet, men då slår ju det ursprungliga hotet igenom!

1.Sd5 (2.Sxc3#) Sd2-b1 2.Ka5 (2.Kxb5? Dg5!) Sb1-d2 3.Sxc3#

2 Omn. 14795 - Petrašin Petrašinović

Vi avslutar med en miniatyr. Författaren har tidigare komponerat liknande uppgifter, men den här är bäst. Löparen måste välja sitt fält. Det draget utgör en Bristol-baning: Ld5-g8 följt av Db3-e6.

1.Lc4? hot 2.Tf5 (3.Td5#) e3 3.Dd3#

1. - Ke5 2.Dd1 3.Dd5# men 1. - Kc5!

1.Le6?!/Tf5? Kc5!

1.Lg8 hot,g4 2.Tf5 (3.Td5#) e3 3.Dc4#

1. - e3 2.Dc4+ Ke5 3.Dd5#

1. - Kc5 2.Tc8+ Kd4 3.Dc3#, 2. - Kd6 3.De6#

PS)

Rör inte Springaren! (Redaktionen)

Med anledning av att det i ingressen står: Rolf Uppströms miniatyr minimal 1766 kan ses som en parafra till Palkoska 1936, med samma material, där slag av sS inte heller löser uppgiften:

RU

1.Txa2? g3!

1.Ta7+? Kh8!

1.Tg3 2.Tg1 3.Th1#

EP

1.Kxf3? Kh2!

1.Tg8

1. - Kh2 2.Th8+ Sh4 3.Txh4#

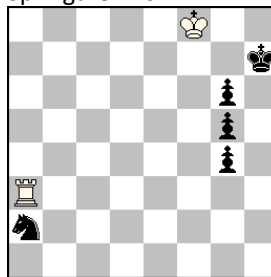
1. - Sg1 2.Th8+ Sh3+ 3.Txh3#

1. - Sh4 2.Th8 ~ 3.Txh4#

1. - Sg5 2.Th8+ Sh3+/Sh7 3.Txh3/Txh7#

1766. Rolf Uppström

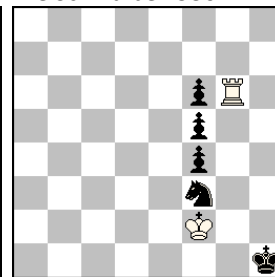
Springaren 2021

#3

Emil Palkoska

Die Schwalbe 1936

#3

Gratis böcker!

Schweiziska problemvänner ger bort överupplagan av några av sina välproducerade problemsamlingar: *Hans Ott Schachprobleme, Kunstsach in der Schweiz 1966-1976*, *Schweizer Schachkompositionen 1976-1986*. KW plockade upp ett ex av varje vid Jürmalamötet. Intresserade kan ta över en eller fler mot portokostnad; kontakta KW!